

Itsenäisyyspäivän muistosanat

Jutta Salmela – 6.12.2022

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, hyvät naiset ja herrat!

Olemme saaneet nauttia itsenäisestä isän maastamme viimeiset 105 vuotta. Venäjän epäonninen menestyminen ensimmäisessä maailman sodassa ja sen sisäiset ongelmat antoivat Suomelle mahdollisuuden irtautua Venäjältä ja itsenäistyä 6.12.1917. Sisällissota, talvisota, jatkosota ja lapin sota ravisuttivat suomen itsenäisyyden alku vuosikymmeniä vieden samalla yli sadantuhannen suomalaisen hengen. Monet omanikäiseni lähtivät rintamalle puolustamaan isänmaatamme. Osa rintamalle lähteneistä ei saanut edes asetta omaksi henkivakuutukseen. Suurin osa varusteista oli kotoa ja vain murto-osa varusteista saatiin valtiolta. Rintamalle lähti isiä, poikaystäviä ja kihlattuja, aviomiehiä - nuoria miehenalkuja joilla oli vielä elämä edessä. Osa palasi omin avuin, osa taistelutoverien kannossa arkussa, osa jäi rintamalle. Sankarihautaus oli omaisten surutyötä. Arkkusiunauksen saivat myös rintamalle jääneet. Siunaus omiensa pariin oli henkistä selviytymistä omaisille ja kunnioitusta kaatuneille. Joskus jo siunattu sotilas palasi kotiin vapauduttuaan vankileiriltä - en voi edes sanoa kuvailla sen onnen määrää omaisissa, kun he saivatkin oman sotilaansa hengissä takaisin.

Paimiossa on 30 paikkainen sankarihauta, joka perustettiin talvisodan aikana kaatuneiden kunnioittamiseksi. Paimiolaisia kaatuneita talvi- ja jatkosodassa olikin reilu sata, joten loput kaatuneista on haudattu eripuolille vanhaa hautausmaata. Muistomerkkeihin on kaiverrettu 342 nuoren, työikäisen miehen ja 7 naisen nimet, joiden elämän sodat veivät. Emme voi ymmärtää niiden veteraanien ja naisten henkistä ja fyysistä tuskaa, jonka he joutuvat kantamaan sodasta.

Ei pidä unohtaa kotiin jääneitä naisia, lapsia ja vanhuksia, jotka hoitivat kotipuolen asiat ja raskaat kotityöt. He tekivät rintamalle sukkaa ja myssyjä, kun kaikesta oli pulaa. He myös alkoivat rakentaa sodasta palanneiden sotilaiden kansaa sodan runtelemasta suomesta hyvinvointivaltiota, josta me saamme nauttia nyt. Sota on ollut suomalaisille yhteispeliä - se on yhdistänyt suomalaisia, kun on jouduttu yhdessä selviytymään sodan kauhuista. Rintamalla ei olisi selvitty ilman huoltoa ja lämpimiä villasukkia, eikä villasukilla olisi ollut juuri merkitystä ilman rintamalla taistelevia sotilaita itsenäisyyden puolesta.

Itsenäisyys merkitsee minulle vapautta, turvallisuutta, omaa kieltä ja kulttuuria. Vapautta voidaan hengittää ilman pelkoa. Uskallusta suunnitella tulevaa turvallisilla mielin. Suomi voi itse päättää omista asioista. Meillä on omalaatuinen koulutusjärjestelmä ja hyvinvointivaltio, jotka ovat maailman parhaimmista. Olen enemmän kuin kiittollinen niistä verisistä uhrauksista, jotka on tehty meidän ja itsenäisyytemme eteen rintamalla. Kiitollisuuden velka on suuri sotiemme veteraaneja kohtaan, jotka ovat urhanneet itsensä meidän vuoksemme.

Arvoisat kuulijat

Rukoilevan sotilaan tavoin voimme vain painaa päämme alas ja kiittää niitä jotka ovat meidän puolestamme taistelleet ja urhanneet itsenäisyytemme vuoksi oman henkensä. Niille jotka ovat

rakentaneet yhteiskuntaamme läpi vaikeuksien ja haasteiden. Toivon että saamme nauttia ja rakentaa itsenäistä suomeamme vielä pitkään.

Toivotan onnea itsenäiselle suomelle ja teille kaikille rauhallista ja hyvää itsenäisyyspäivää.

Näillä sanoin lähetän seppelpartiot matkaan.